

26/12/2016

Zaključivanje restriktivnog sporazuma je novo krivično delo u izmenjenom Krivičnom zakoniku Srbije

Konkurencija

Publisher: Bojović & Partners

Krivični zakonik (*Službeni Glasnik Republike Srbije, br. 85/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 i 94/2016; „Zakonik“*), izmenjen je 23. novembra 2016. godine. Većina novih članova u Zakoniku će stupiti na snagu 1. juna 2017. godine.

Osim uspostavljanja novih krivičnih dela protiv porodičnog nasilja i polnih sloboda, koji usklađuju srpsko krivično zakonodavstvo sa Konvencijom o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i porodičnog nasilja Saveta Evropa („Istanbulska konvencija“), donete su i neke promene koje se tiču krivičnih dela protiv privrede. Naime, tri krivična dela su izbrisana, dok je dodato sedam novih. Stoga, umesto prethodnih 25 članova, izmenjeni Zakonik sada sadrži 29 dela protiv privrede.

Jedna od tih promena je i zamena krivičnog dela „zloupotreba monopolističkog položaja“ (čl. 232) sa „zaključivanjem restriktivnog sporazuma“ (čl. 229).

Odredba „zloupotreba monopolističkog položaja“ predviđa da će, odgovorno lice u preduzeću ili u drugom subjektu privrednog poslovanja koje ima svojstvo pravnog lica ili preduzetnik, koji zloupotrebom monopolističkog ili dominantnog položaja na tržištu ili zaključivanjem monopolističkog sporazuma izazove poremećaj na tržištu ili taj subjekt dovede u povlašćen položaj u odnosu na druge, tako da ostvari imovinsku korist za taj subjekt ili za drugi subjekt ili nanese štetu drugim subjektima privrednog poslovanja, potrošačima ili korisnicima usluga, biti kažnjeno zatvorom od šest meseci do pet godina i novčanom kaznom. Kao što se može primetiti, ovo krivično delo se može učiniti na dva načina: kroz zloupotrebu monopolističkog položaja na tržištu, ili kroz zaključivanje monopolističkog sporazuma. U praksi, ova odredba nikada nije zaista primenjena.

„Zaključivanje restriktivnog sporazuma“ inkriminiše bilo koju osobu koja u subjektu privrednog poslovanja zaključi restriktivni sporazum koji nije izuzet od zabrane u smislu zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije, a kojim se određuju cene, ograničava proizvodnja ili prodaja, odnosno vrši podela tržišta. Prema tome, ova nova odredba ukida „zloupotrebu monopolističkog ili dominantnog položaja na tržištu“ i ostavlja kao inkriminišuću radnju samo zaključivanje restriktivnog sporazuma koji nije izuzet od zabrane u skladu sa Zakonom o zaštiti konkurencije (*Službeni Glasnik Republike Srbije, br. 51/2009 i 95/2013*), i koji određuje cene, ograničava proizvodnju ili prodaju, odnosno vrši podelu tržišta.

Pored toga, Zakonik nudi još jedan novitet u okviru istog člana – mogućnost ukidanja sankcije pod određenim okolnostima, te stoga postavlja okrivljenog u povoljniji položaj u odnosu na onaj u kom bi to lice bilo pre izmena Zakonika. Naime, ukoliko se okrivljeni kvalifikuje za ukidanje kazne prema Zakonu o zaštiti konkurencije (tj. u skladu sa uspešnom primenom čl. 69 koji se odnosi na prijavu postojanja sporazuma Komisiji ili dostavljanje dokaza na osnovu kojih je Komisija donela rešenje o povredi od strane učesnika sporazuma), postojaće mogućnost ukidanja sankcija iz član 229 i prema Zakoniku. Do promene sankcije (kazna zatvora od šest meseci do pet godina i novčana kazna) nije došlo ovim izmenama.